

17. PEEPAL

- **Scientific Name:** *Ficus religiosa*
- **Common Name:** Peepal Tree, Sacred Fig
- **Marathi Name:** पिंपळ
- **Family:** Moraceae

Leaves and Arrangement

- **Type:** Simple
- **Arrangement:** Alternate, spiral
- **Shape:** Broadly ovate
- **Size:** 5-13 cm long and 4.5-12 cm wide
- **Base:** Truncate or subcordate
- **Apex:** Caudate-acuminate
- **Margin:** Entire, undulate
- **Texture:** Glabrous, shining, coriaceous
- **Additional Features:** New leaves are pink; stipules 1-1.5 cm long, lateral, ovate-lanceolate, puberulous; petiole 60-120 mm long, stout, glabrous, articulated, with a gland at the apex below; 5-7-ribbed from base; lateral nerves 8-10 pairs, pinnate, slender, prominent beneath, looped near the margin, intercostae reticulate, prominent

Fruit

- **Type:** Syconium
- **Shape:** Obovoid or globose
- **Colour:** Ripens pink, purple, or black
- **Size:** 4-8 mm across
- **Characteristics:** Twig wall thick; achenes smooth
- **Fruiting Period:** April to May

Flowers

- **Male Flowers:**
 - **Size:** Tepals 2, stamen 1, filaments 0.2 mm; anther oblong
 - **Shape:** Sessile, in one ring
 - **Colour:** Reddish tepals
 - **Characteristics:** Ostolar; tepals ovate-lanceolate, free
 - **Flowering Period:** November to December
- **Female Flowers:**
 - **Size:** Tepals 3-4, style 1.5 mm
 - **Shape:** Sessile
 - **Color:** Brownish tepals
 - **Characteristics:** Superior ovary, ovoid-oblong, red-brown; tepals linear-lanceolate, free

Bark Structure

- **Texture:** Smooth
- **Coloussr:** Gray
- **Additional Features:** Exudation milky

Habitat

- **Height:** Up to 25 meters
- **Distribution:** Throughout India

Uses

1. **Medicinal:** Leaves and bark used in traditional medicine for various ailments.
2. **Food:** Figs consumed as famine food during periods of food scarcity.
3. **Fuel:** Wood used as firewood.
4. **Latex:** Milky juice used to make bird-lime.
5. **Tannin:** Bark used in tanning.

Fun Facts

1. **Sacred Tree:** Considered sacred in Hinduism, Buddhism, Sikhism, and Jainism.

2. **Historical Significance:** Gautama Buddha is believed to have attained enlightenment under this tree.
3. **Longevity:** Can live between 900 to 1,500 years, with some trees estimated to be over 2,250 years old.
4. **Epiphytic Growth:** Can grow as an epiphyte on other trees in its early stages.
5. **State Tree:** The state tree of Odisha, Bihar, and Haryana in India.

CFOR ECOTOURISM

7. PEEPAL

- **Scientific Name:** *Ficus religiosa*
- **Common Name:** Peepal Tree, Sacred Fig
- **Marathi Name:** पिंपळ
- **Family:** Moraceae

पाने आणि त्यांची मांडणी

- **प्रकार:** साधी
- **मांडणी:** पर्यायी, सर्पिल
- **आकार:** विस्तृत अंडाकृती
- **आकार:** ५-१३ सेमी लांब आणि ४.५-१२ सेमी रुंद
- **तळ:** कापलेले किंवा उपहृदयाकृती
- **टोक:** लांबट टोकदार
- **काठ:** अखंड, तरंगित
- **पोशाख:** गुळगुळीत, चमकदार, कातडीसारखा
- **अतिरिक्त वैशिष्ट्ये:** नवीन पाने गुलाबी; उपपर्ण १-१.५ सेमी लांब, बाजूस, अंडाकृती-भाल्यासारखा, केसाळ; पेटियोल ६०-१२० मिमी लांब, मजबूत, गुळगुळीत, सांधलेला, तळाशी ग्रंथी; तळापासून ५-७-शिरा; पार्श्व शिरा ८-१० जोड्या, पिननेट, सडपातळ, खाली प्रमुख, काठाजवळ वाकलेली, जाळीदार, प्रमुख

फळ

- **प्रकार:** सायकोनियम
- **आकार:** उलट अंडाकृती किंवा गोलाकार
- **रंग:** गुलाबी, जांभळा किंवा काळा
- **आकार:** ४-८ मिमी व्यास
- **वैशिष्ट्ये:** फांदीची भिंत जाड; अचने गुळगुळीत
- **फळांचा कालावधी:** एप्रिल ते मे

फुले

- **नर फुले:**
 - **आकार:** टेपल्स २, केसर १, फिलामेंट्स ०.२ मिमी; अंथर लंबवर्तुळाकार
 - **आकार:** एकाच वलयात उपांगहीन
 - **रंग:** लालसर टेपल्स
 - **वैशिष्ट्ये:** ओस्टोलर; टेपल्स अंडाकृती-भाल्यासारखे, स्वतंत्र
 - **फुलांचा कालावधी:** नोव्हेंबर ते डिसेंबर
- **स्त्री फुले:**
 - **आकार:** टेपल्स ३-४, शैली १.५ मिमी
 - **आकार:** उपांगहीन
 - **रंग:** तपकिरी टेपल्स

- **वैशिष्ट्ये:** उच्च अंडाशय, अंडाकृती-लंबवर्तुळाकार, लाल-तपकिरी; टेपल्स रेखीय-भाल्यासारखे, स्वतंत्र

साल रचना

- **पोशाख:** गुळगुळीत
- **रंग:** करडा
- **अतिरिक्त वैशिष्ट्ये:** दूधाळ साव

निवासस्थान

- **उंची:** २५ मीटर पर्यंत
- **वितरण:** संपूर्ण भारतात

उपयोग

1. **औषधी:** पारंपरिक औषधांमध्ये विविध आजारांसाठी पानांचा आणि सालाचा वापर.
2. **खाद्य:** अन्नाअभावी काळात फळ खाल्ले जाते.
3. **इंधन:** लाकूड इंधनासाठी वापरले जाते.
4. **लेक्स:** दुधाळ रस वापरून पक्षी-चोळणी तयार करण्यासाठी वापरले जाते.
5. **टॅनिन:** टॅनिंगसाठी साल वापरली जाते.

मनोरंजक तथ्ये

1. **पवित्र झाड:** हिंदू धर्म, बौद्ध धर्म, शीख धर्म आणि जैन धर्मात पवित्र मानले जाते.
2. **ऐतिहासिक महत्त्व:** गौतम बुद्ध हे या झाडाखाली ज्ञान प्राप्त झाले असे मानले जाते.
3. **दीर्घायुष्य:** १०० ते १,५०० वर्षे जगू शकते, काही झाडे अंदाजे २,२५० वर्षांपेक्षा जास्त वयाची आहेत.
4. **एपिफायटिक वाढ:** सुरुवातीच्या अवस्थेत इतर झाडांवर एपिफायट म्हणून वाढू शकते.
5. **राज्याचे झाड:** ओडिशा, बिहार आणि हरियाणाच्या राज्याचे झाड आहे.

*image credit: india biodiversity portal

